

Nr. 53.

Torsdag 1. mai 1943 kl. 19.30

2. årg.

Nordafrika. Dagens kommunike melder om ny fremgang for de allierte styrker mot byene Bizerte og Tunis. På den 1. armes front ble det i går kveld rettet et angrep mot Djebel bou Aokas, en høyde nordøst for medjez el Bab, som det allerede har stått flere kamper om. Høyden ble tatt. Djebel bou Aokas ligger omtrent 13 km vest for Tebourba på grensen til Tunissletten. I de siste 10 dager har det rast voldsomme og blodige slag på høydene skråninger som tyskerne forsvarer på det kraftigste. På den 8. armes front lenger sør er det foretatt lokale fremrykninger. På Bizertefronten har annet amerikanske armekorps virkningsfullt slått tilbake flere fiendtlige motangrep. Kommunikeet melder at det er tatt over 300 fanger. Videre opplyser kommunikeet at to fiendtlige frysningsskip til ble senket og syv andre skadet i går i S. Midtdelhavet. Amerikanske flygende festninger angrep havnen i Tunis og La Goulette. Et fiendtlig ammunisjonsfartøy ble angrepet og sprang i luften. Allierte langdistanse jagere angrep fartøyer i Egzerh-været nord for Kreta. Alle fly vendte tilbake fra disse operasjoner.

Italia. Den nye sekreter i det fascistiske parti antydet i går at det forestår en ny utrensning innen partiet. I en tale som Mussolini holdt i går truet han alle forfedre med dødsstraff. Denne tale falt Berlin tungt for bryset og den første melding gjennom tysk telegrambyrå ble trukket tilbake. I en senere melding tok man Mussolinis tale som et bevis for at alt står bra til i Italia.

Russland. I Kuban rykker den røde hær fram på en bred front og har erobret 12 steder til foruten de 11 det ble meldt om i går. Sørfloyen er nå bare 13 km fra Novorossisk. Russiske bombefly har angrepet Svartehavskysten Constanza i Romania og Jalta på Krim. Videre ble jernbaneknutepunktet Brest-Litovsk i Polen og Gomel og Brjansk i Midtrussland angrepet. Moskva radio behandlet i en tale idag de mislykkede tyske aksjoner for å splitte den allierte koalisjon, og omtalte tyskernes mange fredsfølere og deres skumle politiske manøvrer. Taleren minnet om Stalins 1. maiordre: betingeselsløs kapitulasjon som en nødvendig forutsetning for freden.

Flyangrep. Allierte bombefly rettet i går natt et kraftig angrep mot Dortmund i Ruhr og kostet ned over 1000 tonn bomber. Det var den største styrke 4 motors bombefly som noensinne har gått ut fra Storbritannia. Mange av de største bombene ble kastet mot oljeraffineriene og oljetanker hvorfra de går ledninger mot Dortmund-Ems-kanalen. 30 fly gikk tapt. Det meldes at de nye Mosquito-flyene tilbakelegger den 2100 km lange strekning fra Storbritannia til Malta uten mellomlanding. Nøyaktig oppgave over flyenes kapasitet er fremdeles en hemmelighet.

Polen-Sovjetunionen. Stalin har gitt uttrykk for den forbindelse han håper å etablere mellom Sovjetunionen og Polen. Times moskvakorrespondent har foreslagt Stalin to spørsmål som Stalin har besvart. Her er de: 1. Ønsker den russiske regjering et sterkt og uavhengig Polen etter at Hitler-Tyskland er beseiret? Svar: Ja, uten tvil. 2: På hvilket grunnlag ønsker den russiske regjering at forholdet mellom Sovjetunionen og Polen skal bli basert etter krigen? Svar: På basis av et godt og solid naboskap og gjensidig aktelse og skulle det polske folk ønske det, også på basis av en alliance til gjensidig hjelp mot Tyskland. Underteget: J. Stalin. General Sikorsky har i anledning av Stalins uttalelse meddelt til New York Times at det polske folk selv sagt ønsker å fortsette den vennskabelige forbindelse med Sovjetunionen og utbygge denne ved en alliance mot Tyskland. For noen dager siden reiste Tsjekkoslovakias president til Amerika hvor han skal ha konferanser med president Roosevelt. Pences reiser derfra til Moskva.

Finnland. Times skriver idag at tyskerne ikke har hatt hell med seg i sine forsøk på å overtale finske representanter til å besøke Hitlers hovedkvarter. Først ble Ryti anmodet om å avlegge et besøk, men han ble i Finnland. Times skriver videre at det beste bevis for at Finnland ikke ønsker å gjøre noen sterre innsats for tyskerne er at de menn som ble hjemkalt fra armeen for å arb i jordbruket ikke er blitt innkalt igjen. Times skriver at finnene gikk i krig på Tysklands side da de ventet seg en lottkjøpt seier og store territoriale vinneringer på Sovjetunionens bekostning. Idag innser det finske folk klart at krigen er tapt for tyskerne. Finnenes håper på fred, men har ennå ikke nådd det etidum de forhåpningen er bryttes med eksjon.

Arbeidsmobiliseringen. Vi er blitt bedt om å opplyse at den svenske kontrollbestyrking på "permittenttogene" har ordre til å forvisse seg om at nordmann (ev. i uniform) som måtte være med togene ikke var angestendes, og til å forklare dem at de i tilfelle kan forlate toget. Ingen som forlater toget på svært grunn, vil bli sendt tilbake.

MENS VI VENTER PÅ SOMMERTID

Våren kom tidlig i Russland i år, og den er kommet med en hurtighet man ikke husker til. Snemassene på Russlands sletter smeltet, og slettene ble forandret til ufremkommelige sumper. De store elver gikk over sine bredder, og i Kuban distriktet kom det til regulære oversvømmelser. Kampene har stilnet noe av - og mens vi venter på neste akt i dette veldige drama kan vi ta et overblikk over situasjonen ved slutten av russernes store vinteroffensiv. - Lengst i syd holder tyskerne ennå Tamanhalvøya med Novorossisk. Dette er egentlig tyskernes viktigste brohode i Russland - springbrettet til det forjettede land, oljefeltene ved Det kaspiske hav. Hitler er klar over at hans eneste sjans til å vinne krigen er å ta Baku, men nettopp i Kaukasus synes russerne å stå meget sterkt. Fra Novorossisk, som er meget sterkt befestet også fra naturens side, foretar tyskerne voldsomme motangrep mot de russiske stillinger i høyden rundt byen. I det siste har russerne hatt initiativet i dette avsnitt, og senest i går måtte tyskerne innromme tapet av Krymskaja, nordvest for Novorossisk. Russerne har herredømmet i luften og har nylig vunnet betydelige seire i luftkampene. Selve byen Novorossisk blir nok en hird nøtt å knekke, men øret har bedret seg og snart er veiene klare for russernes konsentrerte angrep i dette avsnitt. Russernes styrker her er intakte, og meget taler for at de vil kunne komme tyskernes offensiv i forkjøpet og jage dem over Kertsjstredet. - På nordsiden av Det asovske hav står tyskerne i sterke stillinger som ble bygget ut allerde i 1941 mellom Rostov og Taganrog og langs elven Mius. Da de russiske panserdivisjoner passerte Kharkov så det ut til at de ville nå linjen Poitava - Dnepropetrovsk - Zaporosje, og derved komme Mius-stillingene i ryggen og tvinge styrkene derfra til å trekke seg tilbake. I siste øyeblikk klarte tyskerns å overføre uthvilte tropper fra Frankrike. Disse 12 nye divisjoner hadde aldri deltatt i kampene i Russland. De hadde ikke følt nederlagets bitre svie, og var beredt til å følge Hitlers ordre med den friske soldats pågangsmot. Dessuten rådet tyskerne over et meget godt utbygget vei- og jernbanenett, mens russerne ble sinket av de mer eller mindre ødelagte veier bak deres frontlinjer. Russerne måtte trekke seg tilbake til Donetselven. Det var utvilsomt et hårdt slag å måtte gi opp Kharkov på ny, ikke minst etter å ha sett de umenneskelige lidelsor befolkningen hadde gjennomgått under tyskernes terrorvelde der. Russerne beholdt dog enkelte brohoder på vestsiden av elven, og disse har tyskerne forgjøves forsøkt å tilintetgjøre. Også i dette avsnitt er vårbøyten snart forbi, og begge sider fører nå nye styrker og forråd til frontlinjene. Men venter at de største kampene vil foregå i dette avsnitt. Terrengets beskaffenhet og muligheten av å avskjære hverandres styrker blide i nord og i syd vil fremtvinge de største anstrengelsor fra begge sider. - På den nordlige del av midtfronten har russerne satt seg fast i pinnsvinstillingen Kursk, men klarte ikke å gjenerobre Orel, skjønt deres fremskutte stillinger ligger umiddelbart vest for denne byen. På nordfronten ble tyskerne trukket til å føreta en "planmessig retrett" fra de sterke stillinger Rjev, Vjasma, Toropets og Velikiie Luki. Tyskerne hevder at det var deres mening å forkorte frontlinjen for å styrke dem, men de enorme masser av uskadd krigsmateriell som ble erobret viser at det retten i virkeligheten var en vill flukt fra en helt overlegen fiende. I dette avsnitt holdt vinteren seg lengst, og russerne fikk anledning til å nå de viktigste resultater. Den umiddelbare trusol mot Moskva synes å være fjernet, og russerne på sin side truer nå tyskerne viktigste forsyningsbase og knutepunkt Smolensk, og nøklene til østergjelandet, Vitborsk og Fakov. I øyeblikket er imidlertid snellosningen i full gang, og det vil være en stund før veiene er sterke nok til at reserver og nye forråd kan føres fram. Her har russerne fordelen av kortere transportlinjer, og dessuten har de fullt herredømme i luften. Det er således alle chanser for at devil beholde initiativet også til sommeren. - Vinterens kanskje viktigste bedrift og mest dramatiske øyeblikk var da den tyske jernring rundt Leningrad ble brutt og forbindelsen med Moskva ble gjenopprettet. Etter halvannet års beleiring var Leningrad igjen forenet med det øvrige land, og den bølge av blide som gikk over hele Russland har utvilsomt vært en kraftkilde for de kjempende armeer längre sør. - Langst nord, langs den finske grensen er stillingen praktisk talt den sammesom i fjor. Vi vet ikke hva som foregår i Finnland, men alt tyder på at det ikke har lykkes tyskerne å tvinge finnene til aksjon, og kampene har i hele vinter vært begrenset til forpostfektinger og patruljevirksomhet med enkelte luftkamper i blant. Dette er altså stillingen i dag. Vinteren er slutt og har overalt etterlatt initiativet på russernes hender. Etter Stalins siste uttalelser kan en gå ut fra at russernes ressourcer av mennesker og materiell er meget store. Tyskerne derimot mangler menn. Men Hitler kan stadig overføre friske tropper fra Frankrike, mens de dødetrotte og nedbrutte tropper østfra forlegges i befestningene langs Atlanterhavskysten. En ny front i vest vil sette en stopper for dette, men vil den komme tidsnok? Vil den tvinge tyskerne til å oppgi offensiven i Russland, eller vil russerne også i år måtte spenne sine krefter mot den tyske slaghammer alene? De nærmeste uker vil gi svaret.